

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 435/2021 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om praxis för coronakarantän

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 435/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Wihonen /saf:

Hur ämnar man ingripa vid de mest påfallande brotten mot bestämmelserna om coronakarantän och andra bestämmelser,

hur ämnar man underlätta handläggningen av ansökningar om sjukdagpenning på grund av coronakarantän eller coronaisolering och

kan man effektivisera verkställandet och övervakningen av coronakarantäner om man kan komma undan utan straff och medan andra kan fortsätta arbeta trots karantänen?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Med stöd av 60 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan den läkare i tjänsteförhållande som ansvarar för smittsamma sjukdomar i kommunen eller den läkare i tjänsteförhållande som ansvarar för smittsamma sjukdomar i samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt besluta att en person ska hållas i karantän högst en månad, om det finns en uppenbar risk för att en allmänfarlig smittsam sjukdom, såsom covid-19, eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom ska spridas och sjukdomsspridningen inte kan förhindras på något annat sätt. Beslut om karantän fattas på basis av en individuell kontroll och endast om det inte finns något annat sätt att förhindra smittspridning. Enligt 68 § i lagen om smittsamma sjukdomar ska karantän genomföras så att rättigheterna för personen i fråga inte inskränks i onödan.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) har tillsammans med sjukvårdsdistrikten utarbetat en nationell anvisning om åtgärder vid misstanke om coronavirusinfektion ("Anvisningar för åtgärder vid misstanke om en covid-19-infektion orsakad av coronaviruset (SARS-CoV-2)"). Anvisningen innehåller också definitioner för närkontakt och rekommendationer om karantänpraxis. Anvisningen är en rekommendation som regionala och lokala aktörer kan använda för att utarbeta egna regionala och lokala anvisningar. De lokala läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar i kommunerna och sjukvårdsdistrikten har den slutliga behörigheten att besluta om karantänpraxis.

Karantänbestämmelserna begränsar avsevärt individens grundläggande rättigheter. Därför görs bestämmelserna alltid på basis av individuell prövning. I samband med beslutet ges den som förordnas i karantän anvisningar om hur man ska gå till väga under karantänen.

Ett uppsåtligt eller av grov oaktsamhet begånget brott mot karantän som förordnats av en smittskyddsläkare är en hälsoskyddsförseelse som enligt 44 kap. 2 § i strafflagen leder till böter eller fängelse i högst tre månader, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag. Utgångspunkten är att den som förordnats i karantän själv ansvarar för att karantänen iakttas och hälsovårdsmyndigheten övervakar att den genomförs. Övervakningen förbrukar resurser och binder arbetskraften i en situation där spårningsverksamheten och coronavaccinationerna även i övrigt belastar kommunernas primärvård. Om spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras på något annat sätt, kan hälsovårdsmyndigheten med stöd av 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar begära handräckning för övervakning av karantän. Utredning av brott mot förordnande av karantän förutsätter en begäran om utredning till polisen.

Antalet ansökningar om dagpenning vid smittsam sjukdom som kommit till FPA har ökat flerdubbelt jämfört med tiden före epidemin, medan antalet ansökningar om sjukdagpenning har hållits på ungefär samma nivå som före coronavirusepidemin, eller till och med minskat något. Det finns ingen lagstadgad tidsfrist för handläggningen av ansökningar, men FPA har fastställt att den målsatta handläggningstiden för sjukdagpenning och dagpenning vid smittsam sjukdom är tre veckor. De genomsnittliga handläggningstiderna har varit mycket nära målsatta tiderna, men även överskridningar har förekommit. Handläggningstiden kan förlängas till exempel av att det saknas uppgifter eller bilagor i ansökan eller av att handläggarna är överbelastade. FPA har vidtagit åtgärder för att göra handläggningen av ansökningarna smidigare under coronavirusepidemin. FPA har rekryterat nya förmånshandläggare för att avgöra sjukdagpenning och dagpenning vid smittsam sjukdom och dessutom har resurser inom FPA fördelats till de förmåner där det har observerats stockningar. Kundenservicen och förmånshandläggarna har utbildats för att säkerställa en enhetlig och smidig avgörandeverksamhet. Dessutom har FPA effektiviserat kommunikationen så att till exempel inkommande ansökningar inte är bristfälliga. Likaså har FPA intensifierat samarbetet och dialogen med intressentgrupperna.

Helsingfors 19.8.2021

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru